smutecnireci.cz

Vážení pozůstalí, milá rodino, přátelé a všichni, kdo jste dnes přišli uctít památku Marie Dvořákové – naší mámy, naší Marušky.

Děkuji, že jste tady.
Dnes se loučíme, ale stejně tak připomínáme a oslavujeme život, který měl jasnou linku, pevnou páteř a tichou, o to účinnější krásu.

Máma se narodila 5. května 1957 v Ostravě.
Dožila se osmašedesáti let, naplněných poctivou prací, rodinou, humorem, horami a službou druhým.
Byla vdovou po našem tátovi Jiřím, máma dvou dětí – mě, Lukáše, a sestry Kláry – a babičkou tří vnoučat: Matyáše, Anety a Daniela.
Měla bratra Oldřicha, s nímž ji spojovalo to, co se nedá koupit ani nahradit: rodinná přímost, paměť a starost jedněch o druhé.

Vystudovala ekonomickou školu a více než čtyřicet let pracovala jako účetní.
To povolání k ní sedělo – ne proto, že by měla ráda jen čísla, ale proto, že měla ráda pořádek, odpovědnost a spravedlnost.
Čísla u ní nebyla studená. Byla to mapa reality, kterou uměla číst, opravovat a skloubit s lidskou zkušeností tak, aby se nikdo neztratil.
Když bylo třeba něco zkontrolovat, ztišila hlas, vzala tužku a se soustředěným klidem našla, co nesedí.
Nezvyšovala tón, nenátlakovala. Stačilo její: „Podívej, tady to společně srovnáme.“
A ono se to srovnalo.

Tahle tichá síla – přímá, spolehlivá, spravedlivá, s neomylným citem pro detail – ji nesla vším, co dělala.
A nosila i nás.
Když se něco komplikovalo, máma nepřilívala olej do ohně.

Přinesla pořádek.
Vytvořte si vlastní personalizovanou řeč na smutecnireci.cz
Přinesla klid.

Turistika byla její radost i disciplína.
Každý rok plánovala přechody Beskyd: mapy, trasy, čas odchodu, svačina, pláštěnka – a humor, který ušetří mnoho kroků navíc.
Mám jednu z nejhezčích vzpomínek z brzkých ranních výšlapů na Lysou horu.
Byla mlha, ticho a jen náš dech.
A máma říkala: „Není vidět vrchol, ale vidíme další krok. Jdeme dál. Všechno důležité v životě se chodí takhle.“
Tehdy mi to znělo jako praktická věta o mlze.
Dnes vím, že je to návod k životu.
A je to věta, kterou si v posledních dnech opakuji častěji než kdy dřív.

Měla ráda šachy – ne kvůli výhře, ale kvůli přemýšlení.
Nejprve se dívat, až potom táhnout.
A historické romány – nejen jako odpočinek, ale jako rozmluvu s časem.
Četla je s tužkou v ruce, podtrhávala si souvislosti, a když jsme ji nechápali, usmála se a řekla: „Historie je lepší učitel než návod k rychlovarné konvici.“
Byla to její laskavá zkratka pro: uvažuj, dřív než soudíš.

Měla i zvláštní zálibu, kterou známe všichni, kdo jsme s ní sdíleli domácnost: rodinný rozpočet.
Vážnost a humor v jedné tabulce.
„Rozpočet není trest,“ říkala, „je to nástroj svobody. Když víme, kde jsme, můžeme se rozhodnout, kam půjdeme.“
A pak připsala do kolonek něco, co nás rozesmálo – položku „nečekané radosti“ – a trvala na tom, že do života patří i věci, které nejdou doložit účtenkou.

Máma celý život zasvětila rodině a poctivé práci.
A také pomoci druhým.
Dlouhá léta dobrovolničila ve spolku, který pomáhal seniorům s finanční gramotností.
Vracívala se z těch setkání unavená a spokojená.

Vytvořte si vlastní personalizovanou řeč na smutecnireci.cz

Říkávala: „Nejde o čísla, jde o důstojnost. Když člověk rozumí svým věcem, stojí pevněji na nohou.“
Myslím, že se tam propojila její odbornost se srdcem.
A že na mnoha místech zůstala po mámě stopa, která není hlasitá, ale je pevná – jako dobře vedené účetnictví: přesná, a přitom lidská.

V rodině byla oporou, která neuhýbá.
Nebylo snadné ji obměkčit lichotkou, ale bylo snadné získat její respekt poctivým úsilím.
Když jsme se se sestrou neshodli, nevynesla rozsudek.
Položila dvě tři otázky, které nás donutily přemýšlet.
A pak tiše dodala: „Spravedlnost není pocit, je to práce.“
Nebylo to vždy pohodlné slyšet, ale bylo to spravedlivé.
A to je víc.

Pro nás vnuci a vnučky – Matyáši, Aneto, Daniele – byla babička průvodkyní.
Ne vždy přednášela.
Spíš ukazovala.
Na zahradě se z ničeho nic rozpoutal turnaj v šachu, kde se nehrála jen královna, ale i trpělivost.
Na procházce si vybrala delší cestu a vysvětlila, že nejkratší cesta není vždy ta nejlepší.
A u stolu dokázala z vážných témat udělat rozhovor, ne přestřelku.
Budou nám chybět její moudré rady, přesný smysl pro spravedlnost a klid, který vnášela do každé situace.
Myslím, že právě její klid je to, co teď tolik postrádáme.

Její život byl pevně zapuštěný v hodnotách.
Zodpovědnost, čestnost, pomoc slabším.
Úcta k tradicím a vzdělání.
Věděla, že vzdělání není jednou provždy, ale že se každý den dotváří tím, jak posloucháme, čteme, ptáme se, jak přemýšlíme o tom, co děláme.
A tradice pro ni nebyly dekorací, ale kompasem.
Ne vše nové je pokrok a ne vše staré je přežitek – to bylo její tiché měřítko.

Vytvořte si vlastní personalizovanou řeč na smutecnireci.cz

Mnozí z vás máte svou vlastní vzpomínku.
Krátký rozhovor na chodbě, kdy vám máma vracela klid.
Společný výšlap, kdy najednou nebyla mlha tak hustá.
Radu, po níž se věci rovnaly tak nějak samy od sebe.
Když se tyhle drobné obrazy složí dohromady, vyvstane před námi život, který nevyžadoval pozornost, a přesto ji stále přitahuje.
Ne okázalostí, ale důvěrou, že to, co má smysl, se dělá vytrvale a férově.

Dnes pláčeme.
Ale není to popření radosti, kterou jsme s ní zažili.
Je to její druhá strana.
Smířený smutek, že už neuslyšíme její „no tak povídej“, když zavoláme.
A zároveň vděčnost, že jsme měli tu čest – být jejími dětmi, vnoučaty, sourozencem, přáteli.

Když přišla o tátu, o našeho dědečka Jiřího, prožila ticho, které každý, kdo miloval, zná.
A přesto v sobě dál nesla řeč klidné odvahy.
Neztratila zájem o svět, ptala se, držela s námi krok, i když už kroky byly pomalejší.
Neuzavřela se, jen ztišila – a v tom ztišení zůstala přítomná.
Dnes se nám ten její klid může stát vzorem.
Ne nutit se k síle, ale vracet se k základům: nadechnout se, spočítat si vlastní kroky, podívat se na další bod cesty, a jít.
I když zrovna nevidíme vrchol.

Máma měla i svoje drobné, krásné rituály.
Při plánování hor položila na stůl mapu a uvařila čaj, jako by tím na cestu pozvala i domov.
Když jí šla práce od ruky, řekla „to je slušně udělané“ – a kdo ji znal, věděl, že to je vysoké ocenění.
A když přišel ke slovu rodinný rozpočet, nesměla chybět položka „knihy“ a „něco dobrého po cestě“.

Poctivost se u ní uměla smát.
Vytvořte si vlastní personalizovanou řeč na smutecnireci.cz

Dnes bychom měli naplnit i její přání.
Aby zazněla píseň „Když mě brali za vojáka“ – písnička, kterou měla ráda pro pravdivost, s níž se člověk sklání před osudem a přitom si drží vlastní tvář.
Abychom se po obřadu sešli u společného stolu, bez okázalosti, spolu.
Mluvit tiše, smát se, když to půjde, a vzpomenout si na to, co stálo za to.
Máma věděla, že rodina je i stůl, u kterého se dělí starosti i radosti.

Jako syn chci říct ještě toto.
Máma byla mým pevným bodem.
Učila mě zodpovědnosti i laskavosti.
Nečekala, že budu bezchybný, ale trvala na tom, abych byl poctivý.
Měli jsme respektující a otevřený vztah.
A když jsem se ptal, jak poznám, že dělám správnou věc, odpověděla: „Až budeš mít klid v srdci a čísla ti budou sedět.“
Vím, že dnes by nechtěla, abychom se ztratili v bolesti.
Myslím, že by řekla: „Podívej, vidíš další krok? Tak jdi. Já už vrchol vidím.“

Za nás všechny – za Kláru, za Matyáše, Anetu a Daniela, za strýce Oldřicha a za každého, komu kdy pomohla – chci říct děkuji.
Děkujeme, mami, za tvůj klid, který zpevňoval naše dny.
Za tvoji spravedlnost, která měřila stejným metrem.
Za tvoje ruce, které dokázaly srovnat sloupce i lidské obavy.
Za tvoje kroky v mlze, které ukázaly, že vytrvalost má tvar naděje.

A prosím nás všechny, kteří tady jsme:
Uchovejme si z ní to, co nás drží.
Když budeme stát před rozhodnutím, vzpomeňme na její dvě otázky navíc, které dovedou blíž k pravdě.
Když se bude zdát, že je toho moc, vzpomeňme na „nečekané radosti“, které si zaslouží místo i v nejpřesnější tabulce.
A když nás překvapí mlha, podívejme se na cestu před sebe a udělejme další krok.

Vytvořte si vlastní personalizovanou řeč na smutecnireci.cz

To je cesta, kterou nám ukázala.

Dnes ji svěřujeme tichu, které neměří čas.
Loučíme se s její blízkostí, s jejím pohledem a hlasem.
Ne loučíme se s tím, co nám dala – to zůstává.
V našich rozhovorech, v našich volbách, v našem smyslu pro spravedlnost.
V tom, jak budeme jedni pro druhé oporou.

Mami, Maruško,
děkujeme ti.
Jdeme dál, jak jsi nás to naučila.
Krok za krokem.
A s tebou v srdci.

Tato řeč byla vytvořena pomocí smutecnireci.cz.Odpovězte na pár otázek a vygenerujte si vlastní personalizovanou řeč hned teď nasmutecnireci.cz

Vytvořte si vlastní personalizovanou řeč na smutecnireci.cz